

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
 איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני זי"ע
 מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת וילך | ראש השנה תשפ"ב | גליון מס' 309

ומשיגיע לידי כך, יוכרח החוטא להודות, שהכל בידי שמים, לאמור 'על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה'. כי כשאין סייעתא דשמאי, אינו משוקל עוד בדם ובמים, והריהו בסכנה גדולה.

(זרע שמשון פרשת וילך, מאמר ג)

ראש השנה

אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא. ריבונו של עולם, מפני מה אין אומרים לפניך ישראל שירה, בראש השנה וביום הכיפורים. אמר להם, אפשר מלך יושב על כסא רחמים, וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, וישראל אומרים שירה? (לשם הגנה לב):

שואלים המפרשים, מה אכפת להם למלאכים, שאין ישראל אומרים שירה. ותירץ בעיון יעקב, כי הנה מובא בגמרא (תולין לא): שאין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה, עד שיאמרו ישראל שירה למטה. לכן שואלים המלאכים, מדוע אין ישראל אומרים שירה. משום שהם גורמים בכך, שאף הם עצמם, לא יוכלו לומר שירה.

אולם תירוץ זה, נסתר מדברי התוספות (ערכין י: ד"ה אמרו), שכתבו בזה הלשון: 'אבל לא קאמר, מפני מה אין אנו (- המלאכים) אומרים לפניך שירה. משמע, שמלאכי השרת אומרים שירה, אף בראש השנה וביום הכיפורים. ומכאן היה אומר ר"י, שאין לדלג (את הפיוט -) והחיות ישרורו וכרובים יפארו, עכ"ל.

אלא שדברי התוספות יוקשו מאוד, מדברי הגמרא דלעיל, כי אין המלאכים אומרים שירה למעלה, עד שיאמרו ישראל שירה למטה.

ויש לתרץ, כי הנה מובא במדרש (ילקוט שמעוני

פרשת וילך

והיה לאכול ומצאהו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה (דכ"ט לא יז)

הנה קודם שיחטא האדם, הוא דבוק בשכינה. אלא שהחטא גורם פירוד, בין החוטא ובין השי"ת. יכול אולי החוטא לחשוב באיוולתו, כי יוכל להמשיך ולחיות מבלי סיוע ממרום. כיצד, הוא ישמור על בריאותו, לאכול אכילה בינונית כדבעי, לא ימלא בטנו ולא ישתכר יותר. או אז, יהיו יסודותיו קיימים ולא יארע לו, שום נזק וחול.

אומנם, לפני שיסתיר ה' פניו ממנו, לא ישיגח לאכול באופן הראוי. כמו שנאמר (לעיל פסוק כ), 'ואכל ושבע ודשן ופנה אל אלהים אחרים'. אך לאחר מכן, כאשר יראה וירגיש שסרה ממנו השכינה, יתחיל להיזהר ולאכול אכילה בינונית, כזו שאינה מזקת.

אלא, שזהירותו לא תועיל לו מאומה. וכך הם דברי המדרש (ויקרא רבה טו ב), 'מים תכן במידה. אדם הוא משוקל, חציו מים וחציו דם. בשעה שהוא זוכה, לא המים מרובין על הדם, ולא הדם מרובה על המים. ובזמן שחוטא, פעמים שהמים רבים על הדם, ונעשה אדרפיקוס. ופעמים, שהדם מרובה על המים, ונעשה מצורע'.

על זה אומר לנו הפסוק, הגם כי 'והיה לאכל', שישגיח על עצמו לאכול אכילה בינונית, לא יועיל לו במאומה. רק 'ומצאהו צרות רבות ורעות'. מיעוט 'רבות' שתיים, שיתרבו עליו גם הדם וגם המים, שהם בבחינת 'צרות' זו לזו. כי מה שמועיל לדם, מזיק למים. ואילו מה שיועיל למים, יזיק לריבוי הדם.

הלכתא כנהמנז

לא הצלחתי!

אברך שהחל להשתלב באקצוז בכדי להביא פרנסה לבייתו, החליט למען הצלחת הלימודים, לתרום לפני כל מחנך סכום למחנך תולדות משו, וברוך ה' אלוקים היה בעצרו, והצליח לעמוד בכל שורת המחנכים. באחד המחנכים, משום מה לא הספיק לתרום את הסכום הקבוע אותה הקפיד לתרום, והנה בבוא המחנך לא עמד בו בהצלחה, חיד קישר זאת עם התרומה שלא נתראה הפעם, ואכן הצדק לתרום שוב למחנך, והישיבה ערעור על תוצאות המחנך, ובטוחים אנו שאכן ה' יהיה בעצרו הלואה והלואה.

ונס יגון ואנחה

יהודי חשוב אברך כולל, שהתחיל עבור הנחה בארוננו, הישיבה את החסמכים, והיה פקוק לישיבה מיוחדת בענין זה, לאחר שענינו הסתכנו, האברך החל לקבוע עתים בתורת רבינו, ואכן זכה לראות ישיבה בהנחה בארוננו בסיסתא דשיא מיוחדת. לחרות שהוא סך הכל אברך כולל תרם סכום נכבד יחסית, זאת לאחר שראה בחו ענינו את הישיבה הדולה, וכהכרת הטוב החליט לתת סכום להחנך פעילות הקודם.

רמז (תד), על הפסוק (ישעיה ג ו) 'וקרא זה אל זה ואמר', שהמלאכים נוהגים כבוד זה בזה. והקטן מכבד את הגדול, שיתחיל לומר שירה.

עוד אמרו חכמים (תולין שם), 'חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, יותר ממלאכי השרת. שישאל מזכירין את השם, לאחר שתי תיבות. ומלאכי השרת, אחר שלוש תיבות'. והנה, מיד אחר מימרא זו, מסמיכה הגמרא לומר, שאין המלאכים אומרים שירה למעלה, עד שיאמרו ישראל למטה. משמע, שיש קשר בין שני המימרות. והיינו, כי האמרה הראשונה, משמשת כטעם לאמרה השניה.

שכן, טעם הדבר שאין המלאכים אומרים שירה לפני שיאמרו ישראל, הוא משום שישאל חביבין יותר מהם. וכשם שהמלאכים בינם לבין עצמם, מכבדים את הגדול שביניהם להקדים לומר שירה, כך הם מכבדים גם ישראל, שיקדימו אף הם לשורר לפנייהם.

ברם, כל האמור הינו דווקא בימים בהם גם המלאכים וגם ישראל אומרים שירה. או אז, מכבדים המלאכים את ישראל שיקדימו לשורר לפנייהם. אולם, בראש השנה וביום הכיפורים, אומנם בתחילה ממתנינים המלאכים, שיאמרו ישראל שירה. אבל בראותם שאינם אומרים שירה, הם שואלים את הקדוש ברוך הוא, מה זה ועל מה זה. וכיון שנענים, כי ביום זה לא יכולים ישראל לשורר, שוב אינם ממתנינים ופותחים בשירה, וכדברי התוספות הג"ל.

(זרע שמשון פרשת אמור, מאמר ח)

טוב שמוע

נכתבים ונחתמים בספרי חיים. לומדים ומסייעים בלימוד תורת הזרע שמשון, והצדיק זי"ע ילמד עליכם זכות בימי הדין. לתרומות חייגו 077-2027-554, שלוחה 11. תזכו למצוות וכל הישועות.

